

Ekosofias Nyhetsbrev

JANUARI 2016 - TJUGOFJÄRDE ÅRGÅNGEN

KLIMATFÖRÄNDRINGAR STÖRSTA RISKEN ENLIGT RAPPORT FRÅN WORLD ECONOMIC FORUM

Årets World Economic Forum-möte som hölls i Davos 20-23 januari hade den Fjärde industriella revolutionen som tema. Inför mötet togs en riskrapport fram. För första gången ansågs klimatförändringen, och bristande möjligheter att mildra effekterna av denna, som den största globala risken.

Rapporten "World Economic Forums Global Risks Report 2016" har analyserat vilka risker som ökar under 2016. Man konstaterar även att kopplingarna mellan olika riskområden blir allt starkare, till exempel kopplingen mellan klimatförändringar och ofrivillig migration.

Detta är första gången sedan den första rapporten publicerades 2006 som en miljörisk toppar rankingen. Klimatförändringen anses vara en större risk än massförstörelsevapen, vattenkriser, storskalig ofrivillig migration och en svår energiprischock.

Miljö Online

VÄDRET DOMINERANDE ORSAK TILL NATURKATASTROFER

Under 2015 orsakade vädret 94 procent av naturkatastroferna, globalt sett. Det visar årets kartläggning som gjorts av det tyska återförsäkringsbolaget Munich Re, som understryker den utmaning som klimatförändringen innebär. Kartläggningen visar att katastroferna orsakat skador för 90 miljarder dollar.

KLIMATFÖRÄNDRINGAR FÖRSTÖR EN TIONDEL AV VÄRLDENS SPANNMÅLSPRODUKTION

För första gången har forskare kunnat mäta de globala skador som drabbat jordbruket på grund av klimatförändringen. Enligt en rapport i tidningen Nature är det länder i Europa, Australien och Nordamerika som förlorat störst del av spannmålsproduktionen på grund av extremväder.

Enligt studien orsakar torka och extrem värme störst spannmålsförluster - med mellan nio och tio procent. Även översvämningar och kyla har påverkat produktionen.

Även om förlusterna är större i västvärlden så är de inte lika kännbara som när torkan slår till i fattigare länder. Med andra ord, i Afrika eller Asien, där jordbruket kan stå för 30 procent av BNP, kan effekten bli större än i ett land som Tyskland, där skadeståndsbeloppet till sektorn kan vara högre, men står för en mycket mindre del av landets totala ekonomi.

Enligt rapporten har de flesta spannmålsförlusterna skett efter år 2000 och väderfenomenen torka och värmeböljor har blivit vanligare med åren.

SAN DIEGO FÖRST MED BINDANDE KLIMATPLAN

I San Diego i södra Kalifornien har stadsfullmäktige beslutat om en juridiskt bindande klimatplan. Beslutet gör det möjligt att stämma stadens politiker om de misslyckas att nå de uppsatta målen.

Klimatplanen innebär bland annat att staden ska halvera utsläppen varje år under de två kommande decennierna. I huvudsak ska man klara detta genom en övergång till 100 procent förnybar energi.

Genom att göra delar av sin klimatplan juridiskt bindande möjliggör man för såväl miljöorganisationer som för statsåklagaren att stämma stadens politiker om det uppsatta målet inte uppnås.

En grupp av stadsanställda och inhyrda konsulter kommer att övervaka processen och mäta den påverkan som varje strategi i planen får.

REGERINGEN VILL SE ÖKAD HÅLLBARHET I INDUSTRIEN

Ökad resurseffektivitet, miljöhänsyn och en mer hållbar produktion ska präglade svenska industrin framöver.

Regeringen presenterar nu sin "nyindustrialiseringsstrategi" som enligt näringsminister Mikael Damberg ska bidra till att stärka industrins konkurrenskraft och göra investeringar i svensk industri mer attraktiva. Ett av fokusområdena är Hållbar produktion, som bland annat ska leda till mer resurseffektiv och utsläppssnål teknik och fossilfri och cirkulär ekonomi. Regeringen menar att den nya strategin ska stärka företagets omställningsförmåga och konkurrenskraft och man vill satsa på att:

– Utveckla nya eller förbättra existerande tekniker, varor och tjänster med avseende på kraftigt minskade utsläpp, utfasning av särskilt farliga ämnen, högre energi- och resurseffektivitet, högre återanvändnings- och återvinningsbarhet, samt högre miljöprestanda.

SÅ SKA SVERIGE SÄTTA NYA KLIMATMÅL

Efter klimatmötet i Paris närmar sig nu ett beslut om nya svenska klimatmål. Politikerna i Miljömålsberedningen har tagit intryck av skärpningarna i FN:s nya klimatavtal, enligt ordförande Anders Wijkman.

Arbetet har hittills fokuserat på att den globala uppvärmningen ska begränsas till max 2 grader. Men efter det stora klimatmötet i Paris i december – som beslutade att ansträngningar ska göras för att klara max 1,5 graders uppvärmning – bör formuleringarna inom miljömålssystemet för Sveriges klimatpåverkan skrivas om:

– Vi bör sträva efter tuffare mål, säger Anders Wijkman.

Enligt Wijkman har samtliga partier i beredningen tagit intryck av resultatet i Paris.

– Ambitionsnivån har definitivt höjts hos alla, både de rödgröna och Alliansen. Det är en annan intensitet i diskussionen nu, säger han.

Svenska Dagbladet

KINA STÄNGER 1000 KOLGRUVOR I ÅR – OCH FÖRBJUDER NYA

Inga nya kolgruvor kommer att öppna i Kina under de kommande tre åren. Enligt den statliga nyhetsbyrån Xinhua News Agency ska dessutom 20 miljoner kW från vindkraft och 15 miljoner kW från solceller installeras under de kommande fem åren, skriver Supermiljöbloggen.

Utöver detta så kommer Kina att stänga ungefär 1000 kolgruvor under 2016, och ungefär lika många kolgruvor stängdes 2015. Mer än hälften av all energi i Kina kommer dock från kolkraft, vilket innebär att kolkraften och utsläppen måste minska betydligt mer för att nå temperaturmålen.

Supermiljöbloggen

FÖRNYBART FORTSÄTTER ÖKA

Den förnybara andelen av den svenska energitillförseln fortsätter att öka, visar Energimyndighetens senaste statistik. Den största procentuella ökningen inom den förnybara delen skedde inom vindkraft. Det är dock en relativt liten del av tillförseln jämfört med de två största energislagen vattenkraft och bioenergi, skriver MiljöAktuellt.

– Bortsett från 2012, då vattenkraften var särskilt hög, har inte en större tillförsel av förnybar energi tidigare noterats. Störst andel av förnybar energi kommer från biobränslen. Biobränslen har under senare år ökat i sådan omfattning att dessa svarar för nästan lika stor andel av tillförseln som olja, säger Jonas Paulsson vid Energimyndigheten.

Solenergi ingår inte i statistiken och på Energimyndigheten konstaterar man att det idag finns väldigt begränsat med statistik för solceller och solfångare.

"DET BLIR BILLIGARE ATT BYGGA FÖRNYELSEBART ÄN NY KÄRNKRAFT"

Magnus Hall, Vattenfalls vd, berättar för Miljöaktuellt om hur han ser på klimattoppmötet i Frankrike, energiproduktionen i Sverige och den planerade försäljningen av brunkolsverksamheten i Tyskland.

För ett par veckor sedan publicerade Vattenfalls vd och koncernchef Magnus Hall en debattartikel i Svenska dagbladet. I artikeln gjorde han klart hur det statliga energibolaget ser på framtiden. Bland annat skrev Magnus Hall att: Vattenfall avser att under den kommande femårsperioden möjliggöra investeringar i förnybar produktion motsvarande över 50 miljarder kronor. Med rätt förutsättningar finns det goda möjligheter att Sverige skulle kunna ha en till 100 procent förnybar energiproduktion inom 25 år.

STRÅLANDE FÖRSTA ÅR FÖR SOLCELLSPARKEN

I början av februari 2015 driftsattes Sveriges största solcellspark i utkanten av Arvika tätort. Vädret var skapligt den gången och på den vägen är det. Solparkens första år har varit en framgång – modulerna har gett mer energi än beräknat.

– Jag är nöjd, parken har gett åtta procent mer solenergi än beräknat, merproduktionen är ren bonus, säger Lennart Rönning, vd Arvika Kommun AB. Kan vi hålla detta framöver och få ut mera än beräknat av solcellsparken är det jättebra.

Produktionen det första året blev runt 970 000 kilowattimmar, nästan en megawatt, och alltså åtta procent mer än beräknat.

Arvika Nyheter

DANSK SATSNING PÅ TEGELFÄRGADE SOLCELLER

De liknar tegelpannor till färg och form – men under glaset döljer sig solceller. Ett nytt solcellskoncept ska monteras på tak i Köpenhamn.

Att montera solcellspaneler på gamla byggnader kan vara en estetisk utmaning. Därför ordnade föreningen Solar City Denmark en tävling för arkitekter och solcellsföretag med innovativa designlösningar som passar Köpenhamns tegelröda tak. Vinnaren blev arkitektbyrån Henning Larsen och Gaia Solar, med en tegelliknande panel som kommer att monteras på ett bostadshus i området Nordvest i Köpenhamn under 2016.

Inuti vinnarpanelen döljer sig vanliga, blåsvarta kiselsolceller. Men bakplattan är terrakottafärgad, och täckglaset har en beläggning som reflekterar solljusets orange våglängder. Glaset är dessutom polerat så att ljuset sprids diffust. Allt för att skapa illusionen av en tegelyta. Varje panel är lika hög som två tegelpannor, och genom att lägga dem omlott så skapas små skuggor som påminner om skuggorna på ett tegeltak.

Ny Teknik

TYSKLAND SATSAR 2 MILJARDER EURO PÅ ATT NÅ ELBILSMÅL

Tysklands finansminister Sigmar Gabriel har enligt flera medier i hemlandet öppnat för kraftiga subventioner kopplat till elbilar. Enligt ministern finns två miljarder euro öronmärkta för detta. Det handlar bland annat om en tysk variant på supermiljöbilspremie, insatser för att öka antalet laddstationer och uppmuntran till federala och lokala myndigheter att gå över till elbilar.

Initiativ ryms inom ramen för den nuvarande tyska budgeten utan skattehöjningar, uppger Sigmar Gabriel. Sedan tidigare finns i Tyskland ett uttalat politiskt förankrat mål om att en miljon elbilar ska rulla på vägarna år 2020.

Det här politiska utspelet ska också ses i ljuset av Volkswagens debacle med fusk i utsläppstester. Ett sätt att återupprätta den tyska bilindustrins globala marknadsposition är att satsa på elbilar. Vid årsskiftet fanns i Tyskland 50 000 inregistrerade elbilar, vilket betyder att ytterligare 950 000 fordon ska ut på vägarna under endast fem år.

LÅNGSAM ÖVERGÅNG TILL FOSSILOBEROENDE FORDONSFLOTTA

Bilförsäljningen i Sverige noterade rekordsiffror under 2015. Dock utgjorde andelen el- och hybridbilar knappt 3 procent av nyköpen. Det behöver gå mycket snabbare, säger Gröna bilisters Martin Prieto Beaulieu.

Enligt preliminära siffror från Bil Sweden registrerades drygt 345 000 bilar i Sverige under 2015. Det är en ökning med 14 procent jämfört med 2014 och den högsta siffran någonsin. Andelen miljöbilar utgjorde 17,5 procent av nyregistreringarna. De flesta av dessa, drygt 60 procent, har dieselmotorer. Så kallade supermiljöbilar, oftast el- eller laddhybridfordon som släpper ut max 50 gram koldioxid per kilometer, stod för 2,5 procent av nyregistreringarna under 2015. Det är nästan en fördubbling mot 2014. Men det går inte tillräckligt fort, enligt kritiker.

- Det är en siffra som visar hur sakta omställningen till en fossiloberoende fordonsflotta går. Vi behöver en mycket snabbare takt i omställningen. Vi måste sätta ett slutår för den fossila bilen, säger Martin Prieto Beaulieu, talesperson för föreningen Gröna Bilister.

Bil Sweden spår att andelen supermiljöbilar kommer att öka till 4 procent under 2016. Samtidigt är det politiska målet att Sveriges fordonsflotta ska vara fossiloberoende till 2030.

- Det är bara 15 år kvar. Förvisso kommer det att ske en ganska brant utveckling. Men det måste finnas långsiktiga och tydligare styrmedel och incitament, säger Martin Prieto Beaulieu.

Svenska Dagbladet

ELCYKEL HALVERADE RESTIDEN FÖR PENDLARE

Genom att åka elcykel istället för bil går det att spara både restid och miljö. Vid en jämförelse mellan bil och elcykel visade det sig att så mycket som halva restiden kan sparas in när trafiken är tät.

Det är företaget Sustainable Innovation som i sitt projekt Lätta Elfordon tittat närmare på elcyklar och hur de kan påverka pendlingen i Stockholm och Göteborg.

Vid ett test fick två personer i Stockholm påbörja sin pendling från samma adress i Bromma, för att ta sig 9,5 kilometer till sin arbetsplats på Östermalm. Det visade sig att elcykeln klarade resan på strax under 22 minuter, för bilisten tog samma resa 46 minuter.

SVENSKARNA SNART BÄST PÅ EKOMAT

Den svenska försäljningen av ekologiska livsmedel ökade snabbast i världen 2015. Ökningen var 39 procent, visar ny statistik från Ekoweb. Allra mest ökade Systembolaget, nästan var tionde såld flaska är ekologisk.

För andra året i rad sätter den svenska försäljningen av ekomat rekord. Under 2015 var ökningen sex miljarder kronor, 39 procent, året innan var ökningen 38 procent. Totalt var försäljningen förra året 21,5 miljarder kronor, nästan en fördubbling sedan 2013. Av den totala livsmedelsförsäljningen i Sverige står ekologiska varor nu för 7,7 procent, snubblande nära världsmästarna Danmarks 8,3 procent.

- Håller våra och danskarnas prognoser kommer Sverige under året att ta på sig ledartröjan när det gäller högst andel ekokonsumtion i världen, säger Cecilia Ryegård, redaktör på Ekoweb.

Icas ekologiska försäljning ökade med 50 procent och Axfood med 43 procent. Coop ökade med 19 procent från en hög nivå - där är nästan var tionde såld vara, 9,2 procent, nu ekologisk. Mest säljer barnmat, ägg och mjölk.

Allra mest ökade försäljningen av ekologiskt hos Systembolaget, 68 procent. I volym står de ekologiska dryckerna nu för 9,6 procent, därmed är Systembolagets mål om 10 procent ekologiskt år 2020 redan nästan uppfyllt. Offentliga måltider i kommuner och landsting ligger i topp när det gäller ekologiskt. År 2014 låg andelen på 14 procent i genomsnitt. Under förra året ökade försäljningen till offentliga måltider med 22 procent, medan ökningen till privata storbushåll, hotell och restaurang stannar på 10 procent.

Den stora efterfrågan har gjort att vissa ekologiska varor tidvis har tagit slut. Svenska Kravmärkta ägg, bacon, vissa grönsaker och nötfärs har det varit brist på. En större svensk ekologisk produktion skulle behövas för att möta efterfrågan.

– Vi ser att fler producenter är intresserade av att ställa om, det man väntar på är en politisk signal. Om det fanns konkreta ekomål för offentlig sektor och mål för ekoareal tror jag fler skulle våga satsa, säger Cecilia Ryegård.

Dagens Nyheter

SÅ VILL NYA GD:N UTVECKLA HÅLLBAR UPPHANDLING

Den nya upphandlingsmyndigheten som sedan i september förra året har ansvar för hållbar upphandling har efter en tid med tillfälligt ledarskap fått en generaldirektör. Det är Inger Ek, för närvarande vd för Göteborgs Stads Upphandlings AB, som ska leda organisationen. Hon planerar nu att utveckla hållbarhetskriterierna för offentlig upphandling.

– Krav och kriterier måste följa samhällsutvecklingen och det är viktigt att utveckla det arbete som härstammar från Miljöstyrningsrådet. När myndigheter och organisationer formulerar exempelvis klimatmål måste upphandlingen utgöra en möjlighet att nå målen, säger hon till MiljöRapporten.

Inger Ek har arbetat med upphandlingsfrågor sedan lagen om offentlig upphandling trädde i kraft år 1994, bland annat som upphandlingschef i Mölndal.

MILLENNIEGENERATIONEN VILL ARBETA PÅ HÅLLBARA FÖRETAG

Dagens unga arbetsgeneration, den så kallade millenniegenerationen, låter personliga värderingar styra valen i karriären och många väljer arbetsgivare utifrån företagets värderingar och etiska uppförande. Det hävdar revisionsfirman Deloitte i sin årliga rapport "The Deloitte Millennial Survey" som har gjorts för femte året.

Undersökningen bygger på enkäter med 7 700 unga i arbetslivet från 29 länder och 56 procent av de tillfrågade säger att arbetsgivarens etiska ansvar är viktigt när de väljer arbetsgivare. Nästan hälften av de tillfrågade, 49 procent, säger också att de någon gång avfärdat ett arbetserbjudande som strider mot egna personliga värderingar.

Enligt rapporten finns det ett tydligt samband mellan unga medarbetares tillfredsställelse med arbetet och att företaget har ett vidare syfte utöver finansiell vinst. Att ha ett vidare syfte utöver finansiell vinst är också enligt Deloitte av yttersta vikt då den unga generationens medarbetare är extremt villig att röra på sig och byta arbetsgivare. Hela två tredjedelar av de tillfrågade sa att de planerar att byta arbetsgivare innan år 2020.

MiljöRapporten Direkt

DN SATSAR PÅ JOURNALISTIK OM GLOBAL UTVECKLING

Dagens Nyheter startar inom kort en särskild sajt för att spegla arbetet med FNs 17 utvecklingsmål som syftar till att skapa en hållbar utveckling av vår planet.

De nya utvecklingsmål som världens länder enades om i september förra året, Sustainable Development Goals (SDG), riktar sig inte bara till regeringar och biståndsmyndigheter.

För att nå målen till år 2030 behöver även näringsliv och civilsamhälle involveras. Genom nya former av partnerskap ska avstånden mellan offentliga, privata och ideella aktörer minska.

Det innebär också att flera olika journalistiska bevakningsområden berörs. För att skildra arbetet med FN-målen skapar Dagens Nyheter därför en särskild sektion på dn.se, kallad Global utveckling.

DN är ett av fyra medieföretag som i internationell konkurrens fått projektmedel från European Journalism Centre (en internationell oberoende, icke-vinstdrivande stiftelse som stödjer utveckling av kvalitetsjournalistik) för att utveckla journalistiken kring de globala utvecklingsfrågorna.

Grundläggande miljöutbildning – den 3 mars 2016

Från hot till möjligheter med trovärdigt miljöarbete – en halvdag om hållbarhet; grundläggande miljöfakta, miljöarbete och företagande.

Seminarier ger grundläggande miljökunskap samtidigt som det skapar ökad medvetenhet om miljöarbetet och dess möjligheter.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

Klimatavtalet i Paris, inkl IPCC:s klimatrapport – risker och möjligheter för företag

Ekosofia arrangerar seminarier och föreläsningar med anledning av Paris-avtalet samt IPCC:s senaste klimatrapport. Vi redovisar de viktigaste slutsatserna, liksom hur det påverkar näringsliv och företagande.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

Agenda 2030 – FNs globala hållbara utvecklingsmål

Ekosofia arrangerar seminarier och föreläsningar med anledning av FNs nyligen beslutade mål för hållbar utveckling.

Vi redovisar de viktigaste slutsatserna, liksom hur det påverkar näringsliv och företagande.

– Vi är den första generationen som kan utrota fattigdomen och den sista som kan bekämpa klimatförändringarna, säger Ban Ki-moon, generalsekreterare i FN.

Att prata och skriva om miljö och hållbar utveckling

En stark och trovärdig hållbarhetsprofil är i dag en avgörande framgångsfaktor för många företag och organisationer. Men hur går man tillväga – vad är tillåtet och otilåtet i marknadsföringen, vilka krav ställer omvärlden och hur lyckas man på bästa sätt förmedla att man har ett seriöst hållbarhetsarbete.

Ett seminarium med workshop om trovärdig kommunikation.

Ekosofias nyhetsbrev utkommer med 11 nr/år. Ansvarig utgivare är Bill Romanus.

För mer information om nyhetsbrevet kontakta Bill Romanus, romanus@ekosofia.se.

För information om Ekosofia AB och våra tjänster kontakta Magnus Ruberg, magnus.ruberg@ekosofia.se.

Kort om Ekosofia AB

Ekosofia AB är ett kunskapsföretag som verkar för hållbar utveckling.

Detta gör vi genom att erbjuda våra kunder att med hjälp av ett ökat miljömedvetande

– ekosofi – nå såväl social och ekonomisk som ekologisk framgång.

Planerat och trovärdigt miljöarbete är vår metod.

Kommunikation – att åstadkomma dialog – är vårt främsta verktyg.

Vi arbetar som konsulter, projektledare och kvalificerade rådgivare.

Ekosofia AB grundades 1993 av Bill Romanus och Magnus Ruberg

För ytterligare information – www.ekosofia.se